TÜSTAV
ARŞİVİ
Umur Coşkun
Bağışı

FKF
SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ
SOSYALİST FİKİR KULÜBÜ

Çağımızın Temel Sorunu

TÜSTAV

Bu yazı S B F Sosyalist Fikir Kulübü Bilimsel Araştırmalar ve Eğitim Kolu tarafından hazırlanmıştır.

TÜSTAV

F K F
SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ
SOSYALİST FİKİR KULÜBÜ

YAYINLARI. Sayı : 1

Ankara - Kasım 1967

ÖNSÖZ

Türk gençliği, son yıllarda yurt ve dünya sorunlarına karşı gittikçe daha büyük bir ilgi duyuyor. İlginin nedeni çok açık; Türk toplumunun içinde varolan çelişmeler ve zıtlıklar, oldukça belirgin bir hâl aldı ve Türk halkını doğrudan doğruya etkilemeye başladı. Açlıktan ve ilâçsızlıktan ölen köylüler, patronundan ve Amerikalıdan hakkını istediği için dayak yiyen işçiler, iktidara karşı geldiği için süründürülen memurlar.. Bütün bunlar bir rahatsızlığın belirtileri. Rahatsızlık nereden doğuyor? Çözüm yolu var mı?

Bir dünya görüşü :

Bu soruların karşılığını verebilmek, bir toplu dünya görüşüne sahip olmayı; dünyayı, olayları, ya da toplumsal sorunları açıklıyan en tutarlı görüşü bulmayı gerektiriyor. S.B.F. SOSYALİST FİKİR KULÜBÜ; felsefi, ekonomik, ahlâki, psikolojik ve sosyolojik yönleriyle bu toplu dünya görüşünün ne olduğunu, kapsamını Türkiye sorunları açısından çözümlemek amacındadır. Kulübün Bilimsel Araştırmalar ve Eğitim Kolu olarak da biz, bu dünya görüşünü gerek kulüp içinde, gerek kulüp dışında öğretmek ve yaymak görevini üzerimize yüklenmiş bulunuyoruz.

İşimiz acele :

Türkiye'de sosyalizmin halk tarafından duyulması ve öğrenilmesi, pek kısa bir geçmişe sahip olduğu için, üniversite öğrencileri bile, henüz sosyalizmi bütün yanlarıyla öğrenme fırsatını bulamadılar. Özel bir çaba istiyor bu. Oysa, önümüzde çok vakit yok. Dünya halklarını en geriden izleyip, artçılık yapmak istemiyorsak, sosyalizmin kuramını (teorisini) bir an önce öğrenmek ve eylem (pratik) alanına aktarmak, yani sosyalizmi Türkiye'de kurmak zorundayız.

Neden böyle bir yayın?

Bu küçük kitabın ve bundan sonra çıkacakların amacı, Türk aydınına, sosyalizmin belli başlı sorunlarını anlatmak. Bu kitapları yayınlamayı kendimize asıl görev olarak seçtik. Bilimsel Araştırmalar ve Eğitim Kolu'nun yayınlıyacağı bu kitaplar, hem tek tek, hem de birleştirildiklerinde bir bütün teşkil edecekler. Sosyalizmin tabiat hakkındaki felsefesi, kapitalist ekonominin sosyalist açıdan incelenmesi, sosyalist kalkınma yolu, sosyalist ahlâk, devrimci ve sosyalist sanat, özgürlük ve sosyalizm arasındaki ilişkiler, savaşların sosyalizm açısından değerlendirilişi gibi konular, birer küçük kitapta öz halinde verilmeye çalışılacak.

Peki, bir sürü kitap çıkmıyor mu sosyalizmi öğreten, anlatan? Çıkıyor elbette ama okunmuyor genellikle. Kitap okuma alışkanlığını edinmek, ayrı bir sorun. Zaten bu yayının bir amacı da, basitinden başlıyarak kitap okumaya alıştırmak.

Kaygularımız :

İki kaygumuz var yayına başlarken : İlkinden yukarıda da söz ettik. Bu küçük kitapların kolayca okunabilmesi. Bunun için, dili oldukça akıcı hale getirmeye çalıştık. Yabancı adları Türkçede okunduğu gibi yazdık.

İkinci kaygumuz, kuramsal yanlışlar yapmamak. Sosyalizmin kurucularının eserlerinin, bugüne dek birbirinden ayrı yorumlara yol açmış olması bizi ürküten. Burada da, ikili bir çözüm yolu bulduk. Yanlışlığı olaylarla ya da kesin bilimsel gerçeklerle ortaya çıkmış yorumlara karşı davranışımız, değişik olacak, genellikle bunlara yer verip kafa ağrıtmıyacağız. Kautski ya da Troçki'nin bazı yorumları bu işlemi görecek örneğin. Yorumların geçerliği hakkındaki kararı biz vereceğiz.

Hangisinin doğru olduğu henüz bilimsel olarak ortaya çıkmamış yorumlar için izlenecek yol da, değişik yorumların hepsinin yazıda yer alması olacak. Bu da, bizim bilgi çevremizin genişliğine bağlı tabii.

İlk kitap neden sözediyor?

Elinizde tuttuğunuz ilk kitap, insanlığın bugün içinde bulunduğu durumu inceliyor önce. Sonra bir geridönüş yaparak, bugüne kadar nasıl gelindiğini anlatıyor. Sonunda da, sorunun çözümünü koyuyor ortaya. Aslında, bu kitapçığın kapsadığı konular, yüzlerce kitapta anlatılacak kadar geniş. Esasen, bu küçük kitap, bundan sonra çıkacaklar için bir başlangıç ve bir özet.

TÜSTAV

SORUN

Aç mezarı var mı, yok mu?

"Aç mezarı yok" derler. Yani, kimse açlıktan ölmezmiş. Oysa, "dünyada her gün 10.000 kişi açlıktan ve kötü beslenme yüzünden ölmektedir" (1) Ama, öyle ya, onlar insandan sayılmıyor.

Neden ölürler bu insanlar? Dünyada üretilen besinler herkesi doyurmaya yetmiyor mu acaba? Yoksa Muş'ta, Cakarta'da, Bombay'da insanlar açlıktan ölürken; aynı anda Nevyork'ta, Liverpul'da, Paris'te binlerce liralık baloların verilmesinin, siyah havyarlarla keyif çatılmasının bir başka nedeni mi var? Uzağa gitmiyelim. İstanbul'daki hacıağanın kadınların ayaklarını yıkadığı şampanyanın parası gökten mi iniyor dersiniz? Yoksa, aynı hacıağanın Çukurova'daki pamuk tarlalarında haftada kırk liraya (2) güneşin doğusundan batışına kadar çalışan tarım işçisinin alınteri mi bu şampanya acaba?

Tek nedeni var bu korkunç durumun : Pirinci ekip biçen pirincin, kumaşı dokuyan kumaşın, tüfeği yapan tüfeğin sahibi değil de ondan oluyor bunlar. Yeryüzünde insan eliyle üretilmiş ne varsa hepsinin yaratıcısı olan işçiler; ne üretim yapmalarını sağlıyacak âletlere, ne de ürettikleri mallara sahip. O malı alacak parası bile yok çoğu zaman.

Bunlara sahip olanlar, insanlığın tarih içindeki gelişimi sırasında, bazan insanlar tarafından pek aykırı görülmeyen biçimlerde, bazan kaba kuvvetle, bazan da hile, yalan dolanla sahip olmuşlar bunlara. Toprak sahipleri, sürü sahipleri, fabrikatörler. Ama ceza kanunları, "hırsız" sıfatını bunlara değil de, bunların mallarını çalanlara yakıştırır.

Tarlaların, tezgâhların tek tek kişilerin malı olmasından bu yana, insanlar sürekli bir kavgaya girmişler. Kavga, bu mallara sahip olanlarla olmıyanlar arasında sürüp gitmiş. Kölelerle köle sahipleri, nasıl birbirine girdiyse, derebeyleriyle toprak köleleri, yahut fabrikatörlerle işçiler de öyle bir ölüm kalım savaşına girmişler.

Bugün daha da karışık bir hâl almış işler. Kavga, sınırlar içinde olduğu kadar, sınırlar dışına da taşmış. Soygun, uluslararası bir hâl almış. Soyulanlar, kiminle çarpışacaklarını şaşırmışlar; çünkü soyguncular, kılıktan kılığa girmeye başlamışlar.

---

(1) **Rakam, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün uzmanlık örgeni F.A.O. dan alınmıştır.**

(2) **Çukurova'da Tarım İşçilerinin Hayatı, Yön Dergisi, (Mart 1962), sayı 14 S. 11**

Ne biçim bir soygun bu?

Beşyüz yıldır Avrupalılar bu dünyayı soyar, soğana çevirir. En azılı hayduttan daha vahşi, en ünlü gangster şebekesinden daha alçakça yaparlar bu işi. Ve de her çağda bir başka örtü altında çıkarlar ortaya.

Bugün bu soyguna Avrupa dışından da katılan ortaklar vardır. Amerika, soygun şebekesinin yöneticisi haline gelmiştir. Kanada, Japonya, Soygundan bayağı iyi paylar almaktadırlar.

Soygunun bugünkü adı "yeni sömürgecilik". Eskisinden ayrılığı, daha gizli kapaklı yapılması. Yol kesen haydudun kibar gece hırsızlığına başlaması gibi birşey yâni.

Soygun yolları :

Soygun başlıca iki yoldan yapılıyor. Birinci yol alışveriş, ikincisi de dış yardım (!). İlk bakışta ne kadar masum ve ne kadar insanî görünüyor değil mi? Ama, gelin görün ki, bu çarka elini kaptıran kolunu kurtaramıyor. İşte sebepleri :

a) Genel olarak, sanayileşmiş ülkeler daha çok sanayi malları yaparlar; geri ülkeler de tarımla uğraşırlar, sonra da ürettikleri malları birbirilerine satarlar. Ama Birleşmiş Milletler Örgütü'nün rakamlarına bakarsanız görürsünüz ki, uluslararası pazarda tarım ürünlerinin fiyatı her yıl düşmektedir. Sanayi mallarınınki ise, artmaktadır. Yani Türkiye, bir yıl önce sattığı kuru üzüm kadar kuru üzümü bu yıl satsa, eline geçen yıl aldığından daha az para geçecektir. Brezilya'nın kahvesi için de durum aynıdır. Ama öte yanda, Türkiye'ye ya da Brezilya'ya satılan Amerikan traktörünün fiyatı, geçen yıla oranla artmıştır.

Soygunun bu yanına. "ticaret hadlerinin düşürülmesi" deniyor.

b) Amerikan firmaları, 1950-1955 yılları arasında Lâtin Amerika ülkelerinde iki milyar liralık yatırım yaptı, yani gazoz fabrikası, petrol kuyusu açtı, yahut kakao üretmek için çiftlikler kurdu ve bunun sonunda üçbuçuk milyar lira kazandı. Kazancın birbuçuk milyarı Amerika'ya aktarıldı (3)

Rodezya'da 1958 yılında yaratılan her yüz liralık gelirin on-onbeş lirası yabancılara gidiyor ve ülkeden çıkarılıyordu (4).

Yani, Amerikan, İngiliz, Fransız, Alman kapitalistleri, fabrika açmak suretiyle bu ülkelere yardım ediyorlardı! Ve de o ülkeler "yabancı sermaye kullanarak kalkınıyorlardı"!

---

(3) **Pierre Jalée, Yoksul Ülkeler Nasıl Soyuluyor, İstanbul 1965, Yön yayınları, s. 117**

(4) **Aynı eser, s. 117**

c) Bir de kapitalist devletlerin "dış yardım" adı altında geri ülkelere verdiği paralar var. Bunların da faizi, bir süre sonra asıl parayı bile aşıyor ve ödemekle bitmesi imkânsız bir hâl alıyor.

Prof. Dr. İsmail Türk'ün S.B.F. nin 1967-1968 öğretim yılına başlarken verdiği açılış dersinde belirttiği gibi, Türkiye dış yardım olarak aldığı her yirmi dolardan, onbirini faiz olarak geri veriyor.

Zaten bu yardımların amacı da belli. Soyulan ülkenin soyguna ses çıkarmaması için alınacak tedbirlere, önden ortam hazırlamak. Bir zararı da, insanları ürettiğinden fazla tüketmeye, yani borç yemeye alıştırmak.

Verdikleri paranın nereye harcandığına karışmasalar bari. Hayır, ona da karışıyorlar ve onların istediği yerlere harcamazsanız kesiyorlar para vermeyi.

Bu "dış yardım" denilen şey, parayı veren ülke açısından, miktar olarak hiçbir önem taşımıyor. Sözgelimi, Fransa'nın 1963 yılında diğer ülkelere yaptığı yardımın hepsi, Fransızların bir yıl içinde sigaraya harcadıkları paradan daha az (5).

Soygun yolları bunlar. Bir de bu yolları desteklemek ya da pekiştirmek için şeytanca metodlar bulunmuş.

İşi sağlama bağlamak gerek :

a) Mal alışverişi yoluyla soygunu kolaylaştırmak için pek esaslı birşey var : Mono-prodüksiyon dedikleri, soyulacak ülkenin bütün kaynaklarını, topraklarını bir tek mal üretmeye teşvik etme. Meselâ, devrimden önce Küba'ya Amerika'nın yaptığı gibi, "siz sade şeker kamışı yetiştirin, gerisine karışmayın" demek. Sonra da, şeker kamışı fiyatlarını keyfine göre ayarlayıp, malı ucuz ucuz kapatmak. Bu arada uzun süreli anlaşmalar yapıp, malın gerçek değerine başkasına satılmasını engellemek.

"Herkes en iyi bildiğini yapsın" deyip geri ülkelere sadece tarımla uğraşmalarını salık vermek, başka bir deyişle, bu ülkelerin sanayileşmelerini engellemek, sömürmeyi sürdürmenin bir başka yolu. Böylece, bu ülkeler sürekli olarak Amerika'ya, Almanya'ya, İngiltere'ye muhtaç durumda kalıyorlar. Türkiye'de bu oyun son haftalarda Sonora-64 adı altında oynanıyor. Amerika verimli tohumluk vererek Türkiye'de sadece tahıl yetiştirilmesini ve böylece sanayi hammaddesi olan pamuğun ekileceği tarlalara da buğday ekilmesini teşvik ediyor; çünkü Sonora-64, sadece pamuk yetiştirilebilecek iklim ve toprakta yetişiyor. Amerika'nın bu plânı gerçekleşirse, Amerikan pamuğunun karşısına çıkan Çukurova, Iğdır pamukları tarihe karışacak.

---

(5) Aynı eser, s. 97

b) Soygunu sağlama bağlamanın ikinci yolu, soyulacak ülkedeki değerli madenlere ve petrollere el koymak ve "bakın, sizin yeraltı zenginliklerinizi değerlendiriyoruz" türkülerinin gürültüsüne getirip gemilerle, borularla göz göre göre malları yağma etmek.

c) Bir başka yol da, "başınızda çok büyük bir tehlike var, ben sizi korumazsam yandınız" diyerek soyulacak ülkeyi NATO, CENTO, SEATO gibi askerî ve siyasi paktlara sokmak. Böylece, soyguncu ülkenin - ki, genellikle Amerika'dır - askerlerini toplarıyla, tüfekleriyle soyulan ülkeye yerleştirmek. Devlet dairelerine ajanlar sokmak.

d) En önemli tedbirlerden biri de, soyulacak ülkede soygunun farkına varılmaması ya da farkına varanların güçlenmemesi için alınanı. Böylece "batı kültürü veriyoruz" resmî adı altında, sinema diye hep dünyayı havaya uçurmak istiyen Çinlileri yerin dibine batırmak için çevrilen "Bilmem Ne Harekâtı" filimlerini, edebiyat diye dünyada yapacak şey kalmamış gibi bunalan hasta adamların yazılarını, seks ve polis romanlarını, dans diye çığırından çıkmış tepinmeleri genç kişiliklerin bir parçası haline getirmek. Gençliğin bozuk düzene karşı çıkma potansiyeli, artık terörle, zorbalıkla bastırılamadığı için bu tip yolları kullanmak.

e) Soyulacak ülkenin basınını, haber ajanslarını satın almak. Bunu yaparken de araya vatan haini, halk düşmanı insanları sokmak. Satın alınan basında baldır bacak resminden, sosyete dedikodusundan başka şeyin basılmasına izin vermemek.

Bütün bunlar yetmeyince, "darling"ler, "gudbay"lar yerleştiriliyor dillere. Gene yetmiyor, genç liseliler Amerika'ya çağırılıp, bir yıl beyinleri yıkanmaya çalışılıyor. Oyun salonları, eroininden LSD sine kadar türlü zehirler sokuluyor ülkeye.

Sonra, sonra ne oluyor peki?

İsterseniz, "sonra neler olduğunu" şimdilik bırakalım. Bu işlerin neden böyle olduğunu araştıralım. Bunun için de biraz eskilere gidelim.

TÜSTAV

BUGÜNE NASIL GELDİK?

İlkel topluluklar :

İnsanlar, yeryüzünde varoldukları ilk andan beri, küçük ya da büyük topluluklar halinde yaşarlar.

İlk zamanlarda gıda ihtiyacı, kök yiyerek ve avlanarak giderilirdi. Zaten o zamanki insanların beslenme ve ısınmanın dışında belirli bir ihtiyaçları da yoktu. İşbölümü, sadece kadınla erkek arasında vardı. Erkek, avlanma ve yiyecek bulma gibi işlerle uğraşıyor, kadın da geri kalan işleri yapıyordu. Topraklar ve av âletleri klânın malıydı, özel mülkiyet yoktu (6).

Bu topluluklar daha sonra ekip biçmesini öğrendiler ve toprağa yerleştiler. Toprak ürünleri zamanla arttı ve böylece insan emeği, yiyip içtiğinden daha fazlasını yetiştirebilecek hale geldi. İnsan emeği değerlenince, kabileler savaşlarda elde ettikleri esirleri öldürmektense, çalıştırmayı tercih ettiler.

Köleler :

Ekip biçmenin, tarımın başlaması böylece köleliği doğurdu. Kölelik, gitgide yaygın hâl aldı Köleler, önce toplumun malı, daha sonra da tek tek kişilerin malları oldular. Toprağa yerleşmeyle birlikte özel mülkiyet de doğmuş oldu. Mülkiyetin doğması, mülk sahiplerinin ve mülk sahibi olmıyanların da ortaya çıkmasını gerektirir. Böylece, üretim araçlarına sahip olmak ya da olmamak bir insanın hangi sınıfa ait olacağını tâyin eder. Köleler ve köle sahipleri sınıfları ortaya çıkınca, bunların arasındaki ilişkileri düzenlemek ve mülk sahiplerini kölelere karşı korumak için "devlet" ortaya çıktı. Daha önce toplum sınıflara bölünmüş olmadığından, böyle bir örgüte gerek yoktur.

Bir başka gelişme çizgisi :

İlkel toplulukların Asya'da yaşıyanları, kuraklık ve kötü toprak şartları ile karşı karşıyaydılar. Bu durum, hem tarımın geç başlamasını zorunlu kıldı, hem de sulama işinin bir yüce otorite tarafından yapılmasını gerektirdi. Bunun yanına başka nedenler de eklenince, "asya üretim biçimi" diyebileceğimiz değişik bir çizgi ortaya çıktı. Bu değişik gelişme çizgisinin etkisi, günümüzde de duyulmaktadır.

---

(6) Özel mülkiyetin ilkel toplumlarda varlığı ve ortaya çıkışı konusunda çok kesin bilgiler yoktur. Friedrich Engels, mülkiyetin doğuşunu iş bölümü ve toprağa yerleşmenin bir sonucu olarak alır. Jean Baby ise, "Kapitalist Ekonominin Tenkidi"nde, daha değişik bir yorumla, av âletlerinin bireylere ait olduğunu belirtir.

Köleci toplumun sonu geliyor :

Kölelik döneminin tipik devlet şekli, imparatorluktu. Bu imparatorlukların en güçlüsü de Roma'ydı. Roma'da kölelerle köle sahipleri arasında çıkan kanlı kavgalar, ülkeyi temelinden sarstı. Köle fiyatı da, durmadan artıyor ve köle çalıştırmak pahalı bir üretim şekli haline geliyordu.

Roma, Asya'dan gelen çoban kavimlerin akınlarıyla yıkılınca, Avrupa'da korkunç bir kargaşalık başladı (7). Binlerce haydut çetesi her yanı haraca kesmeye başlamış, vergilerini ödeyemiyen köylüler dağlara çıkıp eşkiyalığa başlamışlardı. Öte yandan, kuzeydoğudan gelen dalga dalga akınlar da henüz son bulmamıştı.

Haydutlara karşı haydutlar :

Birbirine düşman sınıflara bölünmüş bir toplumun yıkılması korkunç olur. Hele yerine konmak istenen, gene sınıflı bir toplum ise.

İşte, köleci toplumun yerini derebeylik düzeninin alışı da böyle korkunç olmuştu. Yollardaki güvensizlik dolayısıyla ticaret öldü, para ortadan kalktı. Herkes yüksek duvarlı şatolarda ve onların çevresinde toplandı. Derebeylerinin himayesine sığındılar. Derebeyleri, kendi çaplarında bir ordu besliyorlar ve dış tehlikelere karşı kendilerine sığınanları koruyorlardı.

Koruma ücreti ise, oldukça yüksekti. Köylüler, işliyecek toprağa sahip olmakla birlikte, haftanın belirli günlerinde derebeyinin topraklarında bedava çalışırlar, kendi topraklarında yetiştirdikleri ürünlerden de iki ayrı çeşit vergi öderlerdi. Bunun yanında, derebeyinin, bu bir çeşit toprak kölesi olan insanlar üzerinde birçok hakkı daha vardı (8).

Bugünkü hırsızların babaları :

Ama, derebeylik düzeni de, Amerika ve Afrika'dan korsanların getirdikleri altınlar ve İskandinav kavimlerinin güneye inip ticarete başlamalarıyla birlikte hareketlenen alışverişe dayanamadı. Haçlı seferleri de doğu ticaret yollarını açmıştı. Yani bir ticaret çağı başlıyordu.

---

(7) Doğu'dan gelen çoban kavimlerin, daha gelişmiş bir toplum olan Roma'yı yıkabilmeleri, bu kavimlerde sınıfların henüz tam olarak ortaya çıkmamış olmasına büyük ölçüde bağlıdır. Ortak mülkiyete sahip bir çoban kavimin, birbirine düşman iki sınıfa bölünmüş Roma'yı yıkması ve bütün Avrupa'yı titretmesi böyle mümkün olmuştur.

(8) Sözgelimi, toprak köleleri hür insanlarla evlenemezler, işledikleri toprağı satamazlar, derebeyinin izni olmadan bir yerden bir yere gidemezlerdi. Evlenen çiftler üzerinde, derebeyinin "ilk gece hakkı" vardı, gelinle önce derebeyi yatardı.

İşte, sonraları dünyanın başına belâ kesilecek olan burjuva sınıfı bu sıralarda ortaya çıktı. Önce ticaret yaparak para kazandı, sonra da bu sermayeyi sanayie yatırdı. Fabrikalar kurulmaya başladı.

Buhar enerjisinin sanayie uygulanmasıyla birlikte, sonraları "sanayi devrimi" adını alan olay ortaya çıktı. Sanayi devrimi, burjuva sınıfının yarattığı bir devrimdir. Esasen, burjuva sınıfının, insanlığın gelişmesine başlıca iki katkısı olmuştur. Bunların ilki, teknik alanda yaptığı büyük devrim ve sanayiin doğmasını hazırlamaktır. İkincisi de, siyasi demokrasinin mutlakiyetçi kırallara ve derebeylere karşı başarısını sağlamaktır (9).

Herşey iyiydi, hoştu ama, fabrikalarda çalışacak işçi nereden bulunacaktı?

İşçiyi nereden bulacağız?

Fabrikalarda çalışacak işçi bulmanın tek metodu, toplumda birtakım insanları, kolgüçlerinden başka satacak hiçbirşeyleri olmıyacak hale getirmekti. Bu da başarıldı. Önce çiftçiler mülksüzleştirildi.

Mülksüzleştirmenin en acı örneklerinden biri İngiltere'de görüldü. İngiltere'de yün dokumacılığı kârlı bir iş haline gelince, fabrikaların yün ihtiyacı arttı. Büyük toprak sahipleri, köylüleri topraklarından sürerek, oralarda koyun yetiştirmeye başladılar. Topraklarından kovulan bu insanların bir kısmı, sefil gündelikçiler, tarım işçileri haline geldiler; bir kısmı endüstriel el emeği halinde şehirlere gittiler, diğer bir kısmı ise dilenci ya da haydut oldular. Yedinci Henri devrinde bu zavallılardan 72.000 kişi asıldı, Elizabet devrinde de her yıl 300-400 "serseri" idam edildi.

Bu arada şehirlerdeki esnaf ve zanaatkârlar da, yeni doğan büyük sanayiyle yarışamıyarak iflâs ettiler ve fabrikalarda işçi olarak çalışmaya başladılar.

Amerika'da fabrikalara işçi bulma olayı daha değişik bir yoldan başarıldı. 1861 de çıkan iç savaşın temel nedeni, kuzey devletlerindeki fabrikatörlerin fabrikalarında çalışacak işçi bulabilmekti. Güneyli toprak ve köle sahiplerinin pamuk tarlalarında çalışan zenci kölelere özgürlük verilmesini, kuzeyli devletler bunun için savunuyorlardı.

Savaş dört yıl sonra bitti ve "hürriyet müdafii" kuzeyli fabrikatörler "özgürlüğüne kavuşmuş" zenci köleler arasından istedikleri kadar işçi buldular.

---

(9) Aslında, siyasal demokrasinin kurulması tarihe her ne kadar burjuva sınıfının bir eseri olarak geçmişse de, burjuvanın bu başarıdaki rolü, sadece işçi ve köylü kütlelerini kışkırtıp, kırallara karşı ayaklandırmaktan ibarettir.

Kapitalizm nedir, ne değildir?

Kapitalizm, fabrikaların, toprakların az sayıda insana ait olması ve bu fabrikalarda, topraklarda emeğini satmadığı takdirde yaşaması imkânsız olan emekçilerin çalışarak yarattıkları değerlere, fabrika sahibi, yani kapitalist tarafından el konulmasıdır.

Kapitalizmi neden böyle tarif ediyoruz? Acaba neden, "kapitalizm, parasını harcamayıp biriktiren insanların topluma yararlı olmak için açtıkları fabrikalarda, iki tane vidayı yerine takmaktan başka bir şeye aklı yetmeyen işçilerin çalışmaları ve bunun karşılığında hakları olan ücretlerini almalarıdır" demiyoruz?

Çünkü :

Değer nereden çıkıyor?

1. Değer insan emeğinden doğar. Bütün mallar insan emeğiyle meydana getirilir. Malların birer değeri oluşunun sebebi, budur. Malın değeri, o malın ortaya çıkarılması için gerekli olan emek miktarı ile ölçülür. Ancak, bu emek miktarı, herkesin emeğine göre değişen bir ölçü değildir. Malların değeri ölçülürken, "sosyal olarak zorunlu çalışma süresi" kullanılır. "Sosyal olarak zorunlu çalışma süresi", orta derecede ustalık ve orta derecede çalışma yoğunluğu ile belli bir toplumsal çevreye göre normal olan şartlar altındaki çalışma süresidir. Yani, üstün ya da geri zekâlı, kendini kahredercesine çalışan ya da dalga geçen bir işçinin çalışması değildir söz konusu olan.

Fabrikatörler ya da sermayedarlar, malı üretmek için emek harcamazlar. O halde, mala hiçbir değer katmazlar.

Kâr nereden çıkar?

2. Ama aynı sermayedarlar, işçilerin çalışarak ürettikleri malları satar ve kâr ederler. Bu kârlar, bütün toplumdaki sermayedarların, gene bütün toplumdaki işçilerin emeğinden aşırdıkları değerler toplamından, sermayeleri oranında aldıkları paylardır.

Sermayedar, işçiye hiçbir zaman hakkını vermez. Hakkını verse, kâr edemez. Malın bütün değerini işçi yarattığına göre, mal gerçek değeriyle satıldığı takdirde, bütün paranın işçilere verilmesi gerekmiyecek midir? Sermayedar, malı gerçek değerinden fazlaya satamaz. Satarsa, öteki fabrikatörler daha ucuza satıp rekabete girişirler, bizimkinin malları elinde kalır.

O halde sermayedarın kâr edebileceği tek kaynak, işçinin sırtıdır.

İşçi kime çalışıyor?

Şöyle bir hesap yapabiliriz : İşçi, bir günde 10 saat çalışıyorsa, bu 10 saatin, meselâ 6 saatinde kendi geçimini sağlamak için, 4 saatinde de ser-

mayedarın kârını sağlamak için çalışır. 10 saatlik çalışma sonunda işçiye verilen ücret, onun ancak 6 saatte yarattığı değer kadardır. Sermayedar, işçinin dokuduğu bir metre kumaşı 100 liraya satarsa, ona 60 lira verir bu hesaba göre. Kârı 40 liradır.

İşte, işçinin sermayedar için çalışarak yarattığı bu 4 saatlik değere, ya da 40 liraya artı-değer yahut artık-değer denir. Sanayicinin kârı, tüccarın kârı, tefecinin kârı, bankaların kârları, toprak sahiplerinin aldıkları paylar hep bu artı-değerden çıkar.

3. Bu artık-değere sahip olanlar ve olmayanlar arasında çok fark vardır. Artık-değeri yaratanlar, ona sahip değildir ve sahip olmadıkları için de sürekli olarak emeklerini satmak zorundadırlar; bunlar tarım ve sanayi işçileri sınıfını meydana getirirler. Artık-değerin yaratılmasında hiçbir katkısı olmıyanlar ise, artık-değere sahip çıkmışlardır ve bu yüzden çalışmak zorunda değildirler. Hayatın nimetlerinden faydalanan sınıf budur, yani toprak ağaları ve burjuva sınıfı.

İşte, yukarıda, kapitalizmi "öyle" değil de, "böyle" tarif etmemizin sebebi bu. Bütün değerleri işçi yaratıyorsa ve de sermayedarın kârı, sadece işçinin hakkını vermemekten doğuyorsa, bunun tabii sonucu olarak bir azınlığın refahı uğruna milyonlarca insan yoksul bırakılıyorsa, sermayedarı ve sermayedarlık sistemini, yani kapitalizmi haklı gösterecek hiçbir tutar dal yok demektir.

Böyle bir sistem olan kapitalizm, doğduktan sonra, işçileri sömürdükçe gelişti, geliştikçe işçileri daha çok sömürdü, sömürdükçe gelişti, geliştikçe sömürdü.

İşçiler sömürmeye karşı ne yaptı?

İşçilerin kapitalizme tepkileri şiddetli oldu. "Zincirlerinden başka kaybedecek hiçbirşeyleri kalmadığını" anlıyan büyük emekçi kütleleri, kanlı ihtilâllere varan hareketlere giriştiler. Ama hareket, sosyal demokratların işçilere ihaneti dolayısıyla başarılamadı. Sadece, kapitalistlerden birtakım tâvizler koparılabildi. Sosyal demokratlar, işlerin "yumuşak" halledilmesini istediler ve yavaş yavaş herşeyin düzeleceğini söylediler. Onlara göre, kapitalistleri iktidardan indirmeye gerek yoktu. Bu arada kapitalistler, işçi hareketini parçalıyacak ve bastıracak tedbirleri alma fırsatını buldular. İşçilerin çalışma saatleri biraz indirildi, kadınlar ve çocuklar için birkaç sağlık tedbiri alındı, ücretler biraz arttı, hepsi bu.

Gene milyonlar aç, milyonerler toktu. Sosyal demokratlar ve kapitalistler durumdan pek memnun kalmışlardı. Ama mesele hallolmadı.

Kanserli bir hasta :

Kapitalizmin kendi içinde, onu yıkıp ortadan kaldıracak bir büyük çelişme, bir zıtlık bulundukça mesele hallolmıyacaktı. Sosyal demokratların

aracılığıyla kapitalistlerin verdiği tavizler, kanserin son safhasına gelmiş hastanın ağrılarını dindirmek için verilen ağrı haplarına benziyordu. Hasta, iyileşecek cinsten değildi.

Kapitalizmi öldürecek olan hastalık neydi acaba?

Bilindiği gibi, üretim faaliyeti, hep birlikte, bütün toplumca yapılan bir iştir. Halbuki üretim araçlarının, yani fabrikaların, toprakların, madenlerin, petrollerin ,traktörlerin, tornaların, tezgâhların sahipliği, kapitalizmde tek tek kişilerin elindedir. Bu bir çelişme, bir zıtlıktır.

Bu çelişme ne gibi sonuçlar doğurur?

Kapitalistin amacı nedir?

Kapitalizmde, mal üretimi insan ihtiyaçlarını karşılamak için değil, kâr elde etmek için yapılıyor. Yapılacak işlere kapitalistler kendi çıkarlarını düşünerek karar verdikleri için bir kargaşalık ve bütün toplumun aleyhine olan bir durum sürüp gidiyor.

Bu kargaşalık dolayısıyla kapitalizm, zaman zaman buhranlar geçiriyor. Yapılan mallar alıcı bulamıyor; çünkü, malları yapan işçilerin eline geçen ücretler, yaptıkları malları satınalmaya yetmiyor. Geçen yüzyıl içinde kapitalizm, her on yılda bir buhran geçirdi. En son buhran, 1929 da başladı, dört yıl sürdü. Kapitalizmin yıkılmasına ramak kalmıştı.

Çılgınca bir gidiş :

1929, Amerika'da koskoca bankerlerin kendilerini gökdelenlerin tepesinden aşağıya atmaya başladıkları yıldır. Bu dört yıl içinde binlerce ton kahve, patates, buğday denize döküldü ya da lokomotiflerde kömür yerine yakıldı. Aynı anda milyonlar açlıktan kırılıyordu.

Bir şey, bir çare bulmak gerekiyordu. Toprak, kapitalizmin altında sallanmaya başlamıştı. Sonunda bir ağrı hapı bulundu, hâttâ hasta ameliyat bile edildi ama, kanser bütün vücudu sarmıştı artık.

Kanserli bir hasta iyileşir mi?

Ağrı hapının adı, "Mallarımıza dünyanın geri ülkelerinde alıcı buluruz" ya da kısaca "Emperyalizm" idi. Ameliyatı yapan doktorun adı da "Devlet".

Devlet, kapitalist kargaşalığı bir nebze ortadan kaldırdı. Ama devlet kapitalistlerin devletiydi ve zaten kendisi de aynı öldürücü hastalığa tutulmuştu.

Kapitalizm, son yıllarda can çekişmeye başladı. Can çekişirken debeleniyor, Viyetnam'a, Kongo'ya, Dominik'e tekmeler atıyor.

TÜSTAV

TEK KURTULUŞ YOLU : SOSYALİZM

Sosyalizm nedir?

Dünya artık büyük bir dönüş yapmış, sosyalizme gidiyor. Dünyanın yarısı şimdiden sosyalist oldu. Öteki yarısı da için için kaynıyor.

Sosyalizm; köleciliğin, derebeyliğin, kapitalizmin tersine, üretim araçlarının sahipliğini tek tek insanların elinden kurtarıp topluma veren bir sistemdir. Üretim, madem ki bütün toplum tarafından yapılan birşeydir, o halde üretim araçları, yani fabrikalar, topraklar, petroller, madenler, kamyonlar, elektronik beyinler de topluma ait olmalıdır.

Kapitalizmin yerini neden sosyalizm alıyor? Kapitalizmden boşalan yeri, başka bir sınıflı sistem dolduramaz mıydı? Hayır, kapitalizm, en son sınıflı sistemdir. Ondan sonra gelebilecek düzen, içinde sınıf ayrılıkları ve zıtlıkları taşımıyacaktır.

Gazoz fabrikası mı, traktör mü?

Sosyalizm, iktisadî yönden zorunlu bir ihtiyaçtır. Bir ülkede mal üretiminin plânsız ve keyfi yapılması, o ülkenin toprağının, sermayesinin, insangücünün israfına sebebolur; çünkü, sermayedarlar sermayelerini kendilerine en çok kâr getirecek alanlara yatırırlar. En çok kâr getirecek iş de, meselâ gazoz fabrikası olabilir, yahut tırnak cilâsı yapmak çok kâr getirebilir. Belki ülkenin en çok ihtiyacı olan şey traktördür, sun'i gübredir, yahut demir-çelik fabrikasıdır, ama bu kapitalistin hiç umurunda değildir.

Kapitalizmin israfı bununla bitmez. Kapitalizmde tekeller de vardır. Bunlar, vaktiyle rakiplerini çeşitli metodlarla ortadan kaldırmış, yoketmiş firmalardır. Bunlar, sattıkları malın bütün piyasasını ellerinde tutarlar. Mala diledikleri fiyatı koyabilirler ya da diledikleri miktarda mal üretebilirler. Bunun için malı ucuza maletmek gibi bir kayguları yoktur. İhtiyaçlarından fazla hammadde kullanıp, kıt kaynakları israf ederler.

Sosyalizm ise, herşeyin bir plâna göre yapılmasını öngördüğü için bu israfları önler. Sosyalizmde mallar halkın ihtiyacına göre üretilir. Herkes çalıştığı kadar pay alır.

Gerçek milliyetçiler kim?

Kapitalizmin yerini sosyalizmin almasının sebeplerinden birisi de, milletlerin kalkınma isteği ve milliyetçilik duygusudur. Gerçek milliyetçilerin, yurdunu gerçekten sevenlerin sosyalistler olduğunu gösteren pek çok örnek vardır. İkinci Dünya Savaşı sırasında, Alman işgali altına düşen ülkelerin

hükûmetleri ya düşmana satılmışlar ya da başka ülkelere kaçmışlardı. İşgal ordularına karşı yurtlarını savunanlar sosyalistlerdi. Güney Fransa'da direnme hareketini sosyalistler yürüttü. Bulgaristan'da Corci Dimitrof, Yugoslavya'da Tito, Arnavutluk'ta Enver Hoca, ülkelerindeki çeteciliği yöneten sosyalist önderlerdi. Çin'de Mao Ce-dun, Japon istilâsına karşı Çin halkının kurtuluş savaşını yürütmüştü. Bugün Ho Çi-min'in yönetiminde sosyalist Viyetnam halkı, Amerikalı saldırganlara karşı, yirminci yüzyılın kahramanlık destanını yazıyor.

Günümüzde milliyetçilik, emperyalist bir ülke tarafından sömürülen geri ülkeler için söz konusudur özellikle. Gerçek milliyetçi olmak, aynı zamanda sosyalist olmayı da gerektirir.

Sözgelimi, bir Türk milliyetçisi ne ister? Kendi ülkesinde Türk hâkimiyetinin tam olmasını, ekonomik, askeri, kültürel yönlerden Türklerin en az öteki ülkeler halkları kadar ilerlemesini ister. İşte bu, ancak sosyalizmle mümkündür. Türkler Amerika'yı ülkelerinden kovsalar bile, işçiler ve köylüler iktidara gelip de, plânlı bir şekilde kalkınmayı sağlamadıkça, Türkiye, ya Amerika'nın ya da başka bir emperyalist ülkenin hâkimiyeti altına düşer. Bunun örneği, Kurtuluş Savaşı'ndan sonra görülmüştür. Türk halkı, Batı emperyalizmini yurdundan tamamen kovduktan kırk yıl sonra yeniden Amerika'nın kucağına düşmüştür. Çünkü, kurtuluş savaşı yarım kalmıştır.

Kapitalist yolla kalkınmak mümkün mü?

Sosyalizm, geri ülkeler için tek kalkınma yoludur. Kapitalist yolla kalkınmak için, büyük sermayeli, Avrupa ve Amerika'dakilerle boy ölçüşebilecek, onlar gibi yabancı ülkeleri sömürebilecek zengin sermayedarlara ihtiyaç vardır. Oysa, geri bırakılmış ülkelerde böyle büyük sermayeli sermayedarlar yoktur. Arasıra birkaç tane çıkarsa da, bunlar ülkenin kalkınması için gerekli olan fabrikaları değil, kendilerine en çok kâr getirecek işletmeleri kurarlar.

Geri bırakılmış ülkelerde en büyük sermaye devlettedir. Bunun için de bu ülkelerde kalkınma, ancak yoksul sınıfların, yani işçilerin ve köylülerin devlete sahip çıkmaları ve plânlı bir şekilde ülkeyi kalkındıracak yatırımları yapmaları ile başarılabilir.

Demokrasi ne zaman vardır, ne zaman yoktur?

Sosyalizm, gerçek demokrasinin ortaya çıkması için de zorunlu bir sistemdir. Her ülkede işçiler ve köylüler, nüfusun büyük çoğunluğunu teşkil ettikleri halde, kapitalist ülkelerin meclisleri, onları sömüren sermayedarlar ve bürokratlarla doludur.

İnsanın cebinde parası olmayınca, hürriyet bir peri masalıdır. Kapitalizmde günde 10 saat çalışan maden işçisinin aldığı 11 lira gündelikle, bir demir-çelik fabrikası kurma hürriyeti vardır meselâ! Ama, nedense(!) kurmaz

bu fabrikayı. Ondan istenen zaten bu fabrikayı kurması değil, her dört yılda bir oyunu vererek, kendisini yönetecek "akıllı adamları" seçmesidir. Okuma imkânları da elinden alınan bu insancıkların gözlerini boyamak pek kolaydır. Dinî baskılar, toprak ağalarının tehditleri, anti-komünizm, işçi ücretlerinde beş on kuruşluk artışlar, yapıldığından iki gün sonra yıkılan asfaltlar, halkların uzağı görmelerine engel olmak için bulunmuş harikülâde yollardır.

Sosyalizm, işçi-köylü sınıflarının iktidara gelmesi demek olduğuna göre, meslisteki sandalyeler gerçek sahiplerini ancak o zaman bulabilecekler, meclisle halk arasındaki çelişmeler, ortadan ancak o zaman kalkabilecektir.

Ahlâksızlığın anası : Sınıflı toplum :

Sosyalizm, ahlâksızlığın ve asayişsizliğin ortadan kalkması için de tek yoldur. Yoksullukla birlikte fuhuş da ortadan kalkacaktır. Birkaç istisnası dışında fahişelik, başka türlü para kazanma imkânı olmıyan yoksul kadınların geçimlerini sağlamak için başvurdukları mesleklerden biridir. Bu meslek, sınıflı toplum ortaya çıktığından beri vardır, en son sınıflı toplum biçimi olan kapitalizmde en âdi şekline bürünmüştür, sınıfların ortadan kalkmasıyla birlikte silinecektir.

Küba'da, devrimden sonra 60.000 fahişeye, şerefleriyle çalışacakları işler bulunmuş ve bunların hepsi fahişeliği terketmişlerdir. Çin'de tek fahişe kalmamıştır.

Bir termometre : Bitnikler

Kapitalizmin en yüksek dönemini yaşıyan batılı toplumlarda, savaştan sonra çok garip eğilimler yer almaya başlamıştır. Modlar, bitnikler, hippiler, çiçek çocuklar bu eğilimlerin sonuncularıdır. Esrar içmek, cinsel isteklerini giderme yollarında soysuzluğa varan davranışlarda bulunmak, kuralları hiçe saymak gibi bunalımlar, bütün kapitalist ülkeler gençliğini etkisi altına almak üzeredir. Bunalımın nedeni açıktır. Kapitalist-emperyalist toplum, içinde o kadar keskin çelişmeler ve zıtlıklar taşımaktadır ki, bu zıtlıkları doğrudan doğruya kendi içinde hisseden ve doğru çözüm yolunu bulması kasten engellenen gençlik, böyle bir toplumun koyduğu kurallara uymayı gereksiz bulmaktadır. İçinde bulunduğu toplumu çözümliyemediği için, gelecekten de emin değildir.

Bu gençlik enerjisi, sosyalizmde toplumu daha iyi hale getirmek için çalışmaya ve sürekli devrimciliğe yöneltilebildiği halde, kapitalizmde topluma zararlı hale gelmektedir. Ama zaten o toplum nedir ki? Sonuna yaklaşmış, kokuşmuş, yıkılmak üzere olan bir toplum. Bitnikler, sadece termometre. Kapitalizmin ne hale geldiğini açıkça gösteriyorlar.

Sınıflı toplumun öteki çocukları : Hırsızlık ve cinayet :

Kapitalist ceza hukukçularının da kabul ettiği gibi, toplum bütün suçların anasıdır. Hırsızlık, cinayet gibi suçların birçoğunun temelinde ekonomik

sebepler yatar. Sınıflara bölünmüş bir toplumda, sermayedarın, işçinin emeğinin ürünlerine el koyması hırsızlık sayılmadıkça, gece hırsızlığı da bir meslek olarak varolacaktır.

Birisinin çocuğu açlıktan ölürken diğerininki özel mamalarla beslenirse, birisi köylü çocuğu diye beş yaşında koyun gütmeye başlarken diğeri ana okullarına giderse, birisi onsekiz yaşına geldiğinde koyunları sınırdan kaçırmaktan başka yapacak hiçbir meslek bulamaz ve diğeri de ithalat ihracata başlarsa, birincisi ikincisinin malını da çalar, canını da. Toplum, zaten onu suç işlemek için hazırlamıştır.

İşte sosyalizm, suç sebeplerini ortadan kaldırdığı için, sosyalizmin gelişmesiyle birlikte bu suçlar da ortadan kalkar. Başlangıçta eski toplumun şartlanmalarından kurtulamıyan insanlar, sosyalizmde bir süre sonra kendi benkliklerini bulurlar, insan olduklarının farkına varırlar.

Sosyalizm dertlerimizi halledecek :

Sosyalizm böyle bir düzen. Her meselenin, her derdin çözümünü taşıyor içinde. Zaten dertler, bugünkü toplumun, sınıflı toplumun yarattığı dertler. Açlık, savaş, ahlâksızlık, cinayet, cahillik.. O halde, sınıflı toplumu ortadan kaldırıp, sınıfsız toplumu kurarsak, dertlerimiz hallolacak.

Ama bunu nasıl yapacağız? Kim yapacak bu işi? "Haydi, sosyalizmi kuralım" deyince olacak mı?

Sosyalizm, kendi kendine mi gelecek?

İlkel toplumu nasıl köleci toplum izlediyse, köleci toplumun yerini nasıl derebeylik toplumu aldıysa ve kapitalizm nasıl derebeyliği yıkarak yerine geçtiyse, sosyalizm de şu sıralarda son devirlerini yaşamakta olan kapitalizmi ortadan kaldırarak onun yerine geçecektir. Ama hiçbir gerçek sosyalist, sosyalizmin kurulmasıyla birlikte insanlığın gelişmesinin duracağını söylemez. Sosyalizmde de, çelişmeler olacaktır, ama asıl uzlaşmaz çelişme ortadan kalkacağı, yani sınıflar silineceği için, insanların çıkarları arasında, şimdiki gibi büyük çatışmalar olmıyacak ve çıkan çelişmeler, uyuşmazlıklar bizzat sosyalizm tarafından çözülebilecektir.

Peki, "sosyalizm nasılsa gelecek, o halde biz ellerimizi, kollarımızı kavuşturup oturalım" demek doğru olur mu? Tabii, yanlış bir düşüncedir bu. Sosyalizm, kesinlikle, insanın tarihteki rolünü reddetmez. Bu rolün ne olduğunu ve ne olmadığını en iyi anlıyanlar sosyalistlerdir. İnsanlar, tarihi akışın yönünü etkiliyememekle birlikte, bu akışın hızını etkilerler.

Sosyalizmi kim kurar?

Sosyalizm, günümüzde, işçi-köylü sınıflarının siyasi iktidara yönelmiş bir örgüt içinde birleşerek ve ezilen, sömürülen diğer guruplarla da işbirliği yaparak, siyasi ve ekonomik iktidarı ele geçirmeleri ile gerçekleşir.

Bu örgütlenme ve iktidara geliş, siyasi partilerin kurulmasının yasak olmadığı ve oy mekanizmasının bulunduğu ülkelerde, kanuni siyasi partiler yoluyla olur. Diktatörlüklerle yönetilen ülkelerde ya da sosyalistler güçlendiği için sömürücü sınıfların dikta idaresi kurduğu ülkelerde ise, işçi-köylü sınıflarının iktidara gelmeleri, herhalde oy mekanizması ile olmaz.

Sosyalizme karşı bir ortaçağ metodu : Faşizm :

Geçmişe ve günümüze bakacak olursak, sosyalizmin güçlenmeye başladığı ülkelerde, faşizmin sosyalizme tepki olarak ortaya çıktığını görürüz. Ama bu tepki, eskinin, vakti geçmişin, yeniye, geleceğin sistemine bir tepkisi olduğu için geçicidir. Ne kadar şiddetli ve kanlı olursa olsun, her faşist rejim yıkılmaya mahkûmdur. Faşizm, silâhlanmış kapitalizmdir. Kapitalizmin kendisi ise, zaten geçici bir sistemdir. Bu geçiciliği, hiçbir faşist ordu, hiçbir polis teşkilâtı ortadan kaldıramaz.

Sorumuzun karşılığı :

İlk sayfalarda bir soru sormuş ve karşılıksız bırakmıştık. Emperyalizmin geri ülkeleri nasıl sömürdüğünü anlatıyor, sömürmeye karşı ses çıkmaması için ne gibi tedbirler aldığını belirtiyor ve sömürülen, ezilen halkların buna karşı tepkisinin ne olduğunu incelemeyi sona bırakıyorduk.

Sonra bu sömürmenin tarihini inceledik, sorumuzun karşılığını verebilecek durumdayız artık.

Ne kadar önlenmeye çalışılırsa çalışılsın, her etki bir tepki yaratır. Ve bu tepkiyle birlikte, bir yeni duruma geçilir. İnsanların da iç ve dış sömürmeye karşı tepkisinin sonunda, sosyalizme geçiliyor.

Emperyalizme karşı savaş :

Ezilen uluslar, kendilerini ezen, sömüren emperyalist devletin boyunduruğundan kurtulmak için savaşa girişiyorlar. Savaş sıcak da olabiliyor, soğuk da. Sömürücü ülkenin oradan sağladığı çıkarlar çok önemli değilse askeriyle, topuyla, tüfeğiyle gelmiyor. Satılmış yöneticileri aracı olarak kullanıyor. Ama bir de Kongo gibi bir elmas deposu iseniz, Viyetnam gibi kauçuk, kalay, tungsten deposuysanız ve de bu maddeler Amerika için pek önemliyse - ki, bunu 1953 de Ayzınhavır itiraf etmiştir - o zaman Amerikalılarla, İngilizlerle, Belçikalılarla epey işiniz var demektir.

İşte bu kurtuluş kavgasını, gerçek milliyetçiler, yani sosyalistler yürütürler. Emperyalist sömürmeden dolayı çıkarı zedelenen bazı guruplar da, işçi-köylü sınıflarının savaşını destekler.

Halklar yenilmez :

Ve de bu halk savaşları mutlaka başarıya ulaşır. Şimdiye kadar, bir halkın topyekûn direnmesine karşı savaş kazanabilecek bir güç yeryüzüne

gelmemiştir. İşte Viyetnam. Amerikalıların "halkı kırbaç altında çalıştırılıyor, biz onları Ho Çi-min'in eziyetinden kurtarmak istiyoruz" dedikleri Kuzey Viyetnam halkı. Bu halk, en küçüğünden en büyüğüne kadar, silâhlanmıştır. Amerika'ya karşı bir halk savaşı yapmaktadır. Başlarındakilerden memnun olmasalar, kırbaç altında çalıştırılıyor olsalar, önce bu hayâli boyunduruktan kurtulmazlar mı ellerindeki silâhlarla?

Yalancının mumu :

Demek Amerika yalan söylüyor. Demek ki, kapitalistler yalan söylüyorlar. Ajanslarıyla, bilim adamlarıyla, satın aldıkları hükûmet adamlarıyla, basınıyla hep birden yalan söylüyorlar.

Ama, yalancının mumu yatsıya kadar yanar. Kapitalizmin mumu da, sosyalist düzen kuruluncaya kadar yanacaktır.

TÜSTAV

Akın Matbaası - Ankara